

POSTANOWIENIE

Dnia 12 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szczepaniec (przewodniczący)

SSN Adam Redzik (sprawozdawca)

SSN Grzegorz Żmij

w sprawie ze skargi Pełnomocnika Wyborczego Komitetu Wyborczego Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej P.S.B.

na uchwałę Państwowej Komisji Wyborczej Nr (...)/2020 z dnia 10 czerwca 2020 r.

w sprawie odmowy rejestracji kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej P.S.B. w wyborach zarządzonych na dzień 28 czerwca 2020 r., przy udziale Państwowej Komisji Wyborczej,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 12 czerwca 2020 r.,

oddala skargę.

UZASADNIENIE

I.

12 czerwca 2020 r. M. K. – Pełnomocnik Wyborczy Komitetu Wyborczego Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej P. B. (dalej: Pełnomocnik Wyborczy Komitetu) złożył w Sądzie Najwyższym pismo zatytułowane „Odwołanie od uchwały nr (...)/2020 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 10 czerwca 2020 r. w sprawie odmowy rejestracji kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej P. B. w wyborach zarządzonych na dzień 28 czerwca 2020 r.”.

W piśmie tym nie zostały sformułowane zarzuty wobec uchwały Państwowej Komisji Wyborczej (dalej: PKW), a jedynie wniosek o zarejestrowanie kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej P. B. w wyborach zarządzonych na 28 czerwca 2020 r.

W krótkim tekście zatytułowanym „uzasadnienie” Pełnomocnik Wyborczy Komitetu przedstawił rozważania na temat orzeczeń Sądu Najwyższego z 23 marca 2020 r. (I NSW 4/20) oraz z 6 kwietnia 2020 r. Z treści wynika, że w związku ze stanem epidemii nie było możliwości zbierania podpisów poparcia wymaganych do zgłoszenia Kandydata. Pełnomocnik Wyborczy Komitetu stwierdził też, że „w wyborach wyznaczonych na dzień 28 czerwca 2020 roku zachodzą dwie istotne okoliczności a mianowicie pandemia i bardzo krótki czas na zbieranie podpisów tj. kilka dni”. Następnie dodał, że „w wyborach Prezydenckich każdy kandydat powinien mieć takie same szanse przy zbieraniu podpisów, jednak tak w rzeczywistości nie jest, z uwagi na fakt, że partie polityczne posiadają subwencje z budżetu Państwa, które wykorzystują chociażby do opłacenia osób zajmujących się logistyką przy zbieraniu podpisów”, podczas gdy Komitet reprezentowany poprzez Pełnomocnika Wyborczego Komitetu takimi środkami nie dysponuje i w związku z tym potrzebuje więcej czasu nawet w warunkach normalnych, gdy nie występuje pandemia.

Pismem z 12 czerwca 2020 r. Przewodniczący PKW przedstawił stanowisko PKW w sprawie skargi. Podkreślił niespełnienie wymogów zgłoszenia Kandydata przewidzianych w art. 127 ust. 3 zd. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (dalej: Konstytucja RP), art. 90 § 2 Kodeksu wyborczego (dalej: k.wyb.), art. 296 k.wyb., art. 303 § 1 pkt 3 k.wyb., art. 304 § 1 i 2 pkt. 3 k.wyb. w postaci braku poparcia 100.000 obywateli mających prawo wybierania do Sejmu RP, a także art. 14 ust. 7 ustawy z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz.U. 2020, poz. 979), dalej: ustawa z 2 czerwca 2020 r.

Przewodniczący PKW zaznaczył też, że PKW nie jest właściwa do oceny wprowadzonych przez ustawodawcę regulacji prawnych, ma ona natomiast obowiązek wykonywać swoje zadania zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

W konsekwencji Przewodniczący PKW wniósł o oddalenie skargi.

II.

Uchwałą nr (...)/2020 z 10 czerwca 2020 r. PKW odmówiła rejestracji kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej P. B. w wyborach zarządzonych na 28 czerwca 2020 r. Rozstrzygnięcie PKW zapadło na podstawie art. 304 § 4 k.wyb. w zw. z art. 127 ust. 3 zdanie drugie Konstytucji RP oraz w zw. z art. 14 ust. 7 ustawy z 2 czerwca 2020 r., po rozpatrzeniu zgłoszenia kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, którego 10 czerwca 2020 r. dokonał Pełnomocnik Wyborczy Komitetu. W konsekwencji PKW stwierdziła, że zgłoszenie nie spełnia warunków określonych w Kodeksie wyborczym, gdyż do zgłoszenia nie dołączono wykazu co najmniej 100.000 obywateli popierających zgłoszenie kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

W uzasadnieniu uchwały PKW wskazała, że do zgłoszenia dołączono 1955 arkuszy wykazu podpisów obywateli mających prawo wybierania do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej popierających zgłoszenie Kandydata. W wyniku dokonanych przez PKW obliczeń ustalono, że na:

- kartach opisanych: „Komitet Wyborczy Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej P. B. Udzielam poparcia kandydatowi na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej P. B. w wyborach zarządzonych na 28 czerwca 2020 r.” złożono 24 podpisy wyborców;
- kartach opisanych: „Komitet Wyborczy Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej P. B. Udzielam poparcia kandydatowi na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej P. B. w wyborach zarządzonych na 10 maja 2020 r.” złożono 19 131 podpisów wyborców;
- kartach opisanych: „Komitet Wyborczy Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej R. S. Udzielam poparcia kandydatowi na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej [brak wypełnienia]” złożono 33 podpisy wyborców;
- kartach opisanych „Komitet Wyborczy Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej B. K. Udzielam poparcia kandydatowi na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej [brak wypełnienia]” złożono 10 podpisów wyborców;

– kartach nieopisanych (bez nazwy komitetu, imienia i nazwiska kandydata i daty wyborów) złożono 606 podpisów.

Państwowa Komisja Wyborcza wskazała, że do zgłoszenia dołączono pismo Pełnomocnika Wyborczego Komitetu z wnioskiem o odstąpienie przez PKW od wymogu złożenia 100 000 podpisów poparcia, wskazując, że „nie da się ich zebrać w ciągu kilku dni”. Następnie PKW wskazała, że sposób realizacji określonych w kalendarzu wyborczym czynności w wyborach zarządzonych na 28 czerwca 2020 r., w tym czynności związanych ze zgłoszeniem kandydata wynika wprost z Konstytucji RP, Kodeksu wyborczego oraz ustawy z 2 czerwca 2020 r. Natomiast P. B. nie został zarejestrowany w wyborach zarządzonych na 10 maja 2020 r., w związku z czym nie mógł skorzystać z uprawnienia, o którym mowa w art. 14 ust. 5 ustawy z 2 czerwca 2020 r. (dotyczącego uznania kandydata zarejestrowanego przez PKW w wyborach zarządzonych na 10 maja 2020 r. za kandydata zarejestrowanego w wyborach zarządzonych na 28 czerwca 2020 r. pod warunkiem skutecznego zawiadomienia PKW o uczestnictwie w wyborach). Zdaniem PKW nie było więc podstaw do odstąpienia od konieczności dołączenia wykazu co najmniej 100.000 obywateli.

III.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Warunkiem rejestracji kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej jest zgłoszenie go do PKW zgodnie z przepisami Konstytucji RP oraz Kodeksu wyborczego. W przypadku gdy zgłaszający (Pełnomocnik Wyborczy Komitetu) uzna, że PKW niezasadnie odmówiła rejestracji kandydata, to – zgodnie z art. 304 § 6 k.wyb. – służy mu prawo wniesienia skargi do Sądu Najwyższego na postanowienie PKW o odmowie rejestracji kandydata. Następstwem uznania przez Sąd Najwyższy skargi za zasadną, w świetle art. 304 § 7 zd. 4 k.wyb. jest niezwłoczne zarejestrowanie kandydata przez PKW. Sąd Najwyższy bada zatem, czy odmowa rejestracji kandydata była zgodna z prawem.

W przedmiotowej sprawie Pełnomocnik Wyborczy Komitetu nie sformułował zarzutów co do rozstrzygnięcia PKW, a swoje żądanie zarejestrowania Kandydata oparł na wskazaniu, że stan pandemii oraz brak możliwości logistycznych z powodu

nie dysponowania strukturami i finansami takimi jak partie polityczne powodują, iż zdobycie 100.000 podpisów poparcia w bardzo krótkim czasie stało się niemożliwe. Niewątpliwie okoliczności te utrudniały procedowanie w sprawie zbierania podpisów, ale nie spowodowały, że było to niemożliwe. Sąd Najwyższy nie może w tym zakresie przyjąć, że konstytucyjny wymóg wskazania poparcia 100.000 obywateli mających prawo wybierania do Sejmu RP (art. 127 ust. 3 zd. 2 Konstytucji RP) nie obowiązuje.

Także art. 14 ust. 7 ustawy z 2 czerwca 2020 r. odsyła w przypadku kandydatów, którzy nie zostali zarejestrowani w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, w których nie odbyło się głosowanie do postanowień ogólnych Kodeksu wyborczego, czyli wskazuje na obowiązek zarejestrowania Kandydata z poparciem 100.000 obywateli mających prawo wybierania do Sejmu RP. Tymczasem liczba wszystkich złożonych przez Pełnomocnika Wyborczego Komitetu podpisów wyborców nie osiągnęła 1/5 wymaganej przez Konstytucję RP oraz Kodeks wyborczy liczby.

Pełnomocnik Wyborczy Komitetu nie zakwestionował ustaleń PKW co do braku wymaganej prawem liczby podpisów poparcia Kandydata. Potwierdził tym samym, że zgłoszenie nie spełniało warunków przewidzianych w art. 303 § 1 pkt 3 w zw. z art. 296 k.wyb. oraz art. 127 ust. 3 Konstytucji RP.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 304 § 7 k.wyb. w zw. z art. 516 k.p.c. postanowił jak w sentencji.